

ОТГОВОРИ

на Тест за кандидатите за заемане на длъжността „съдебен помощник“ в Софийски градски съд – Гражданско и Търговско отделение

1. Кой е родово компетентният да разгледа исковете съд?

Родово компетентен е районният съд – подсъдността се определя от цената на всеки иск поотделно (не се сумира цената по отделните искове); при предявен частичен иск цената се определя от размера на предявената част; разпоредбата на чл. 365, т. 1 ГПК няма отношение към определяне на родовата подсъдност, а към съдопроизводствения ред за разглеждане на дела, които съгласно общите правила на чл. 104 ГПК са подсъдни на окръжния съд като първа инстанция.

2. Посочете правна квалификация на предявените искове и вида на съединяването им. Разпределете тежестта на доказване по исковете за главница и неустойка.

Предявени са в първоначално обективно кумулативно съединение осъдителни искове с правна квалификация чл. 79, ал. 1, пр. 1 вр. чл. 232, ал. 2, пр. 1 ЗЗД (главница за неплатен наем), чл. 86, ал. 1 ЗЗД (лихва за забава върху неплатения наем) и чл. 92, ал. 1 ЗЗД (неустойка за вредите от разваляне на договора).

Тежест на доказване по иска по чл. 79, ал. 1, пр. 1 вр. чл. 232, ал. 2, пр. 1 ЗЗД:

Ищецът следва да докаже сключването на договора за наем; предаване на вещта в състояние, годно за уговореното ползване, или знание у ответника относно наличието на недостатъци на предадения имот; размер на наемната цена; във връзка с възражението за липса на представителна власт ищецът следва да докаже или наличието на представителна власт у технолога, или момента на узнаване от ответника за сключения договор.

Ответникът следва да докаже незабавно (спрямо доказвания момент на узнаване) противопоставяне на сключения от технолога договор. Всички останали факти, въведени от ответника, са предмет на насрещно доказване и поради това не се разпределят в негова тежест.

Тежест на доказване по иска по чл. 92 ЗЗД:

Ищецът следва да докаже сключен договор за неустойка за вредите от разваляне на главното правоотношение; размер на уговорената неустойка; отправяне на изявление за разваляне.

Ответникът следва да докаже, че е изпълнил точно обезпеченото задължение или че неизпълнението му се дължи на причина, за която не отговаря; във връзка с възражението за нищожност поради противоречие с добрите нрави в тежест на ответника е да докаже фактите, от които може да се направи извод за противоречието (такива неизчерпателно са изброени в ТР 1/2010 г. по т.д. № 1/2009 г. на ОСТК на ВКС – напр. наличие на други обезпечения; очакван размер на вредите).

3. Ако ответникът предяви насрещен иск за установяване нищожност на договора за наем, как би се определила неговата цена.

Цената на иска се определя по реда на чл. 69, ал. 1, т. 5 ГПК – въз основа на наема за една година, тъй като искът е за съществуване на наемно правоотношение.

4. Поражда ли правни последици договорът за наемателя с оглед подписването му от технолог?

Договорът поражда правни последици за ответника, ако технологът е бил снабден с представителна власт за сключването му (за което няма данни) или ако ответникът не се е противопоставил на сключването му веднага след узнаване (чл. 301 ТЗ).

5. Допустимо ли е със свидетелски показания да се установява фактът на узнаване от законния представител на наемателя за сключения от технолога договор:

а/ не е допустимо с оглед цената на договора

б/ допустимо е

в/ допустимо е, само ако страните се съгласят

г/ не, тъй като договорът е сключен в писмена форма

6. Как се отразява върху действителността на договора липсата на решение на общото събрание на наемателя? Има ли значение обстоятелството, че срокът на договора е повече от три години?

Наличието на решение на Общото събрание на дружеството-наемател няма отношение към валидното възникване на облигационно отношение по договора за наем – вж. т. 1 на ТР 3/2013 г. на ОСГТК на ВКС. По същите съображения е ирелевантен и срокът на договора – тъй като договорът се явява сключен от самия търговец (или чрез законния му

волеизявяващ орган, какъвто е управителят, или в приложение на чл. 301 ТЗ), а за търговеца ограничението по чл. 229, ал. 2 ЗЗД не важи.

7. Наличието на мухъл и невъзможността за използване на помещението за производство на храна отразява ли се върху дължимостта на уговорения наем в конкретния случай?

По правило предаването на вещта в състояние, годно тя да бъде ползвана за обичайното или договорното предназначение, е предпоставка за възникване на вземането за наемна цена. Тежестта за доказване на този факт е върху наемодателя. В случая той доказва предаването на вещта и състоянието ѝ към този момент с приемо-предавателния протокол, подписан за ответника от лице, действащо при условията на чл. 301 ТЗ (ако се приемат за доказани предпоставките на чл. 301 ТЗ). Липсата на удостоверени в протокола възражения относно лошото състояние на вещта води до недоказаност на насрещното твърдение за наличие на недостатъци. Опровергаването на изявлението на ответника, че вещта е приета в добро състояние, би било недопустимо чрез свидетелски показания на основание чл. 164, ал. 1, т. 6 ГПК. Ако наличието на недостатъци се установи чрез друг способ на доказване, релевантно ще е знанието на ответника за съществуването им (или възможността те да бъдат узнати при полагане на дължимата грижа), както и техният опасен характер с оглед разпоредбата на чл. 230, ал. 3 ЗЗД.

8. Породило ли е ефект на разваляне изпратеното уведомление? Обосновете се.

За да породи ефект на разваляне, изявлението на кредитора следва да предоставя подходящ срок за изпълнение (освен в хипотезата на чл. 87, ал. 2 ЗЗД, в която не попада процесният случай) и да достигне до знанието на длъжника. В настоящия случай срок за изпълнение не е предоставен, а надлежното връчване е фактически въпрос (ако промяната в адреса на управление е вписана в Търговския регистър към момента на връчването на вече променения адрес, то връчването би било нередовно). Следователно изпратеното уведомление не е породило ефект на разваляне.

Ако към момента на предявяване на иска е налице неизпълнено задължение на наемателя (и то няма несъществен характер), ефектът на разваляне би могъл да настъпи с получаване от ответника на препис от исковата молба.

9. Преклудирано ли е възражението за нищожност? Независимо от отговора относно преклудията, обсъдете възражението по същество.

Възражението за нищожност поради противоречие с добрите нрави не е преклудирано, независимо че е направено след срока за отговор –

преклузия не настъпва за служебните правомощия на съда, а съгласно мотивите на ТР 1/2010 г. по т.д. № 1/2009 г. на ОСТК на ВКС съдът следи служебно за нарушаване на добрите нрави.

Разгледано по същество, възражението е основателно, тъй като нарушение на добрите нрави е кредиторът да получи обезщетение в размер на пълната насрещна престация и едновременно с това да получи държането на имота, т.е. без да престира насрещно. Получаването на имота позволява на кредитора да извлича за същия период ползите от него (като го отдаде под наем или по друг начин) и поради това получаването на наемна цена без предоставяне на ползването би довело до пряко до неоснователно обогатяване.

II. Отговорете на следните въпроси:

1. Приложима ли е разпоредбата на чл. 415, ал. 1, т. 2 ГПК в случаите, в които заповедта за изпълнение е издадена срещу длъжник-юридическо лице. Обосновете се.

Съгласно чл. 50, ал. 4 ГПК, когато връчителят не намери достъп до канцеларията или лице, съгласно да получи книгата за адресата, се залепва уведомление. Препращането към чл. 47 ГПК е само по отношение на начина на призоваване – а именно чрез залепване. Ето защо законодателят е ограничил приложението на чл. 47 ГПК само до първата алинея. Поради това разпоредбата на чл. 415, ал. 1, т. 2 ГПК не следва да намери приложение при връчване на заповед за изпълнение на юридически лица. Освен с този формален аргумент, посочената теза може да се обоснове и с целта на закона – провеждането на исково производство, в което длъжник-физическо лице се представлява от особен представител, цели осигуряване на правна защита, а такава по отношение на юридически лица не се предоставя.

Поради новостта на разпоредбата и липсата на съдебна практика по въпроса за верни са отчитани и добре аргументирани отговори в обратния смисъл.

2. С първоинстанционното решение е уважен иск срещу солидарни длъжници. Жалба е подадена от единия длъжник. Кое от следните твърдения е вярно:

а/ решението ще влезе в сила по отношение на необжалвания, ако той не се присъедини към жалбата и ако решението е валидно

б/ поради необходимия характер на другарството при солидарна отговорност съдът е длъжен да конституира и необжалвания другар

в/ решението няма да влезе в сила за необжалвания другар, ако въведеният в жалбата порок е, че първоинстанционният съд не е прогласил нищожността на договора

3. При произнасяне по реда на чл. 248 ГПК наличието на представен до края на устните състезания списък по чл. 80 ГПК:

а/ е предпоставка за уважаване на молбата във всички случаи

б/ не е предпоставка за разглеждане на молбата, ако съдът въобще не се е произнесъл по направеното искане за присъждане на разноски

в/ е предпоставка за разглеждане на молбата по чл. 248 ГПК, но ако такъв не е представен, съдът е длъжен да даде указания за представянето му

4. Формира ли сила на пресъдено нещо решението в частта по възражението за прихващане:

а/ да, ако съдът го е разгледал

б/ да, ако съдът го е уважил

в/ не